

ABONAMENTUL.

Un an 120 cor. (60 lei)

„ „ „ 60 „ (30 lei)

„ „ „ 30 „ (15 lei)

O lună 10 „ (5 lei)

Un nr. 50 fl. (25 bani)

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată C. 1'50 a doua
și a treia oară C. 1'20Manuscrite sunt a se
trimite la Redacția
„UNIRII” Blaj.

Ziar național — apare în fiecare zi de lucru.

Pentru reducerea proceselor.

Milioane de oameni ca soldați au văzut cu ochii, la fața locului, grozăviile războiului, cari deprimă, și înfioară chiar și inimile de piatră. Cei de după front încă au experiat, cum mâna urâtă a acestei dihanie a împărțit jale, amar și mizerie aproape în toate casele. Urmarea înbrâncirii uriașe până acum sunt numai încercările îndelungate pentru înfăptuirea păcii lumii, a cărei naștere e atât de grea, cât unii se tem de un făt mort.

Pacea, ce o dorim și pentru care se lucrează de atâta vreme, putea să se realizeze însă și fără măcelul sângeros mondial... Dacă ceica erau în vara anului 1914 în fruntea popoarelor, nu se grăbiau și dacă mai ales puterile centrale nu amenințau în trufia lor puterile înțelegerii, că le va arăta lor, strivindu-le în câteva săptămâni, ci încercau totul pentru aplanarea divergențelor, dând fiecărui popor ce e al lui și inaugurând o epocă de iubire și respect imprumutat pe lângă dreptate, — multe vieți nu se prăvădău și nespuse bunuri nu se nimiciau, făcându-se în aceeași vreme omenimei bine și ușurințe nenumărate.

Noi credem, că cu ce s'a cheltuit în războiul mondial, cu valoarea obiectelor distruse și cu prețul lucrurilor, ce le-ar fi putut executa milioanele de brațe luate dela ocupațiunile lor comune, — s'ar fi putut prefăce munții sălbatici în grădini încântătoare, ar fi putut fi ilumi-

nată fiecare comună cu electricitate și s'ar fi putut ridică pretutindeni școli frumoase și biserici pompoase pentru luminarea și mângăierea poporului.

Și vezi, iubite cetitorule, în mic așa stăm și cu procesele dintre particulari, ca și cu procesul mare dintre popoară. Câtă alergare și aici, câte zile în drum pela avocați și pe la judecători, cât lucru rămas și câți bani dați pentru aplanarea unei controversă de ordin moral, ori material, care putea fi rezolvită tot așa de bine, ori chiar mai bine și fără cheltuieli, fără pierderi, fără supărări și fără dușmănie, dacă partidele n'ar alerga îndată pe la avocați și la judecătoriiile din orașe.

Intre oameni au fost și vor fi neînțelegeri și nedreptăți, acelea însă le vor împacă ma îngrabă, mai fără cheltuială și cu mai mici sguduiri morale cu atât mai mult cu cât vor fi mai culti, cu cât își vor înțelege mai limpede interesele și în special cu cât se vor iubi și respecta mai sincer ca frați

Mântuitorul, Fața sfântă, care nu se va uita nici când, oricât, de nebunește se nizuiesc cei răi s'o întunece și s'o mardărească, prescrie cea mai desăvârșită procedură pentru aplanarea conflictelor dintre oameni. El zice anume: *»de va greși ție fratele tău, mergi și-l ceartă pe el între tine și între el singur, deci de te va asculta, ai dobândit pe fratele tău. Iar de nu te va asculta, ia împreună cu tine încă pe unul sau doi, ca în gura a două*

sau trei mărturii să stea tot cuvântul. Iar de nu va asculta de ei, spune bisericii. Iar de nu va asculta nici de biserică, să fie ție, ca un păgân și vameș» (Mat. 18, 15—17).

Dacă s'ar urma învătura aceasta a Domnului Hristos, s'ar reduce numărul proceselor cu cel puțin 60—70%, cruțându-se în consecință averi considerabile, delăturându-se dușmănie, cari trec dela părinți la fii și îndrumându-se atâtea puteri alese (ale partidelor, maritorilor, avocaților și ale judecătorilor) spre câmpuri de activitate productivă, ori mai productivă decât cum sunt salele pentru pertractările proceselor.

Arhivele judecătoriiilor de ocol, ale tribunalelor și chiar și ale forurilor administrative ne povestesc despre nenumărate cazuri de procese începute în mod ușoratic, continuate cu încăpăținare și ură și terminate cu ruina partidelor, cari procese nu s'ar fi început, dacă partidele ar fi stat de vorbă, s'ar fi înțeles asupra obiectului chestionat, ori și-ar fi luat doi-trei vecini buni, cari îi cunoșteau de copii, ori recurgeau la autoritățile din localitate, ca acele să-și spună judecata în chestiunile lor de litigiu.

Cei chemați și cei îndrept lucrează stăruitor pentru consolidarea statului român. În scopul acesta, credem, că nu e cea din urmă și cea mai neînsemnată datorință a lor, ca să ia toate măsurile legale pentru reducerea proceselor la poporul nostru. Procedura civilă, în vi-

goare la noi, cunoaște folositoarea instituțiune a judecătorilor de pace, care, durere, nu-i cunoscută și în viață, fiindcă partidele nu sunt obligate a recurge la atari judecători.

Dacă însă voim sincer, cum și voim binele material și cultura adevărată a poporului nostru, trebuie să se stabilească în lege, că nici unui judecător nu-i permis să ia în considerare acțiunile de domeniul dreptului civil, matrimonial și penal (în cauzele, cari nu se urmăresc din oficiu), dacă actorul și resp. acuzatorul nu dovedește, că a încercat acasă aplanarea cauzei diferențiale, înaintea unui tribunal de pace comunal. (șr).

Situația.

9 Septembrie

a fost ziua menită de Parcele, cari torc destinele lumii la Paris să curme odată firul interminabilei amânări al semnării păcii cu Austria. Plecând spre Viena cancelarul Renner amenință cu o nouă trăgănare.

Trebuie știut — a spus presei pariziane — că în ceace privește chestiunile economice, puterile aliaților au înțeles perfect de bine situațiunea noastră. *„Dar tratatul în total este atât de aspru, în special în punctul de vedere teritorial, încât eu mă îndoiesc dacă Adunarea Națională îl va primi”*. Noi nu ne îndoim de loc, că Adunarea Națională va mai sta pe gânduri. Nu ar avea nici un înțeles. De aceea credem, că în clipele aceastea semnarea păcii cu Austria este un fapt împlinit.

Faptul acesta face ca ziua de 9 Sept. să fie hotărâtoare și în viața politică a

României

care este iarăș punctul, asupra căruia se ațintesc privirile tuturor. La conferință situația ei nu s'a îmbunătățit. Dimpotrivă, „Le Temps”, crede, că chestiunea granițelor Dobrogei încă nu a fost regulată definitiv, ci amenință o rectificarea față de frontiera din 1913 în avantajul Bulgariei. Suntem prea dedați cu atari contradicții și injecțiuni ale „celor mari”, decât să mai producă sânge rău. Credem, că dreptatea cauzei noastre va triumfa contra tuturor notelor contradictorii ale conziliului suprem, cari de altfel rar au norocul să ajungă la București. (Din 76 trimise în ultimele 15 zile nu a sosit nici una).

Presa și opinia publică din țările aliate ne face entuziaste manifestații de simpatie și critizează cu înverșunare procedura conferinței. Insaș camera franceză, cu prilejul discursului rostit de dl Franklin-Bouillon, a dat expresie într'o spontană și caldă manifestație simpatiei ce are pentru România. Aceste isbucniri a simțului de dreptate și dragoste nu le vom uita nici noi; dar nu le vor putea trece cu vederea nici ceice împart țări și mări în numele și cu puterea acestor popoare. Iată o garanță a biruinței noastre finale.

Guvernul Brătianu

inoă nu s'a retras. „Izbânda” însă aduce declarația unui ministru, care desminte combinațiile făcute zilele acestea în senzul, că demisia guvernului ar fi pendentă dela rezultatul pertractărilor ce vor avea loc cu trimisul special al aliaților, Sir Georges Russel Clerk. „Nimic nu poate schimba hotărârea guvernului de-a demisiona în ziua, când România va fi chemată să semneze tratatul de pace cu Austria”. Prin urmare guvernul Brătianu se poate considera demisionat. Cine va urma? Taină deocamdată.

Situația în Jugo-Slavia este critică.

Ziarul „Neue Rotterdeusche” primește o corespondență din Balcani în care se afirmă, că nemulțămirea contra Sârbiei în Croația, Slovenia, Bosnia și Dalmația este generală și se manifestă în mod foarte violent, cu toată intervenția poliției. Este de prevăzut, că Adunarea va fi înlocuită prin o Constituție și că Jugo-Slavia se va fracționa în mici state reunite în confederațiune.

Să se conștie averile de războiu.

Una din cauzele speculei împotriva căreia toate puterile câte au putut fi unite la luptă încă nu sunt îndestulătoare, e tocmai existența acestor averi. E, de altfel, o legătură de cauză și efect în amândouă sensurile: specula — și furtul simplu — au dus la crearea averilor de războiu, și averile de războiu adunate în ghiara cătorva au întreținut și au dat drumul celei mai destrăbălate specule.

E inadmisibil ca acei cari le-au făcut să le poată păstra și să rămână nepedepsiți. Nici o îmbogățire nu poate fi îngăduită în vremuri de sacrificii generale: cine se îmbogățește, exploatează ori fură pe cei cari sufăr. Privilegiul de a nu sacrifică în astfel de vremuri e monstruositate; cum poate fi numit acela care permite cătorva să facă avere? Mai ales că averile acestea imense, adunate într'un timp foarte scurt — și care dintre noi nu cunoaște cel puțin câteva zeci de cazuri? — nu se pot face nici de cum pe cale cinstită; cum, de altfel, niciodată, nici o avere mare nu se poate face.

Cei îmbogățiți prin războiu sunt speculanții și ceice direct au furat banul public, folosindu-se de faptul că erau ori că sunt administratori ai averii tuturor — și pedeapsa trebuie să lovească fără deosebire, cu aceiași neînduplecată asprime, și pe speculant și pe hoțul de bani publici.

Chestiunea mai are o înfățișare.

Statul e înecat în datorii, cărora numai putem ști cum li va face față. Vina pentru aceasta o au conducătorii. — Li-s'a spus mereu, și atunci când apucau pe drumul, pe care astăzi, și atâta vreme cât nu se va înlătura radical sistemul lor, nimeni nu se mai poate opri. Pentru a nu nemulțami nici pe păgubaș, nici pe hoț — în vederea alegerilor —, în loc de de a face imposibilă specula — și ce ușor se putea! — au sporit lefurile funcționarilor publici. Natural că toate aceste sporuri nu au însemnat nimic față de frâul liber lăsat speculanților: nu mai ajung ridicările de leafă, oricât de mari, pentru a face posibilă vieța în mijlocul celor cari nu mai pot pune nici o limită lăcomiei de câștig. Iar, pe de altă parte, cererile de neconțință ridicare a salariilor, încurajate și, în mare măsură, provocate de sporirea lor inițială și de tolerarea speculei, nu mai cunosc nici ele nici o limită. În

acest fel am ajuns în pragul anarhiei, spre care ne aruncă tot mai repede tolerarea mai departe a actualelor stări de lucruri.

Confiscarea va reda Statului ceea ce din averea tuturor a fost furat de cîțiva. Pedepsirea celor vinovați se impune nu numai din punct de vedere moral, dar și ca exemplu pentru cei cari s'ar gândi să continue sistemul. Pe de altă parte, în lupta pentru ieșinirea traiului, o mare biruință va fi cîștigată în acest chip, dovedindu-se că orice avere făcută prin furt ori speculă nu numai că nu poate fi păstrată, dar că asupra celui ce o are cade nemiloasă asprimea celor mari pedepse ale unei societăți conștiente.

Sunt tot acestea motive, ca „Liga consumatorilor” să înceapă o puternică acțiune în aceasta direcție. E, singură, în măsură a o face. Suntem nu din vina noastră, a celor mulți, în stare de anarhie: autoritățile nu mai există nici ca prestigiu, nici ca forțe de conducere, sau există ca unele ale celor necinștiți. Pentru a preveni anarhia totală, în toate privințele ofensivă cei ce-și dau seamă de gravitatea situației — și așa trebuie să fie „Liga consumatorilor”, care se cuvine să-și întindă activitatea dela nevoia de înfrânare a speculei la aceea de a suplini niște autorități în cel mai bun caz, absente, — au datoria să ia măsuri întregi, grabnice și radicale. Prin „Liga consumatorilor” înțeleg mai mult decât o asociație cu scopurile, care sunt cunoscute: înțeleg o trezire activă a conștiinței cetățenești.

Să se conștie „averile de războiu!”

Și pedepse — cu mult mai aspre decât cele, care de obicei dau — să lovească violent în ceice le-au făcut: speculanți și deținători, actuali sau trecuți, ai unei părți din puterea Statului, a cărui avere o au sau au avut să o administreze. („Neamul Românesc”).

P. P. Stănescu.

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25 (modificată).

1. Vor fi considerați ca infractori;

a) Acei cari fără rea credință prin localuri publice gări, trenuri, pe străzi, etc., vor comunica, colporta, comentă în orice chip, știri fie adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislo-

care trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 Lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona, sau trada, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de războiu.

Răscoala Muntenegri- nilor. Agenția oficială britanică confirmă răscoala Muntenegrului contra Sârbilor. Muntenegrinii sunt victorioși pretutindeni. Din Antivari se anunță, că un detașament sârbesc, care a înaintat până aproape de Scutari a avut lupte sângeroase cu populațiunea muntenească, care s'a opus înaintării lor. Lupta a durat toată ziua și de ambele părți au fost morți și răniți. Spre seară trupele sârbești au fost silite să se retragă ne mai punând rezistență focului ucigător al munteneșilor. Astfel de lupte au avut loc și în alte ținuturi ale Muntenegrului.

Înțelegere între Ucraina și România. Ziarele franceze publică o telegramă din Roma, în care se anunță că o înțelegere s'a pe punctul de a se încheia între Ucraina și România.

Guvernul ucrainian a delegat la București pe dl Mazevetici, care va negocia cu România o alianță totodată economică și politică, — o știre din Berna zice, că între generalul Petliura și între România domnesc cele mai cordiale relații.

Conflict între Wilson și colon. House. „New-York Sun” este informat că relațiunile dintre Wilson și colonelul House se îndreamează spre o ruptură completă, ceace amenință soluția chestiunilor privitoare la România, la Tracia și la Siria, după aspirațiile puterilor principale care sunt interesate la aceste chestiuni.

Ziarul vorbește de posibilitatea ca lucrările conferinței să înceteze și ca tratativele să urmeze între diferitele cancelarii.

Conferința Dșoarei Livia Bilegan

Cețită în adunarea generală din Teaca la 28 Aug. 1919.

Doamnelor și Domnilor.

Încerc a mă folosi de această frumoasă ocazie ce mi-se prezintă azi, spre a vă adresa și eu câteva cuvinte, și a vă ruga mai întâi de toate, să-mi acordați binevoitoarea dv. atenție. Nu mă prezint cu pretenții de orator, cred însă că, și fără această calitate, voi găsi drumul care duce spre inimile caritabile, unde doresc să pătrundă și să găsească răsunet cuvintele mele.

Dumnezeu a voit, ca această întrunire de azi, 28 August 1919, să se înfăptuiască sub cerul senin al României Mari. Dumnezeu a dat, ca după atâtea secole de zbucium, să ne ridicăm la o nouă viață, să dăm mâna cu frații noștri de peste munți, unindu-ne cu ei pe veci. Sufletele noastre tresaltă de bucurie, de asupra noastră soarele dătător de viață al României de azi, ne face să uităm de suferințele din trecut, și să întrezărim zile frumoase, zile mărețe pentru viitor.

Mă gândesc însă la aceia, cari nu se pot bucura cu noi, cari azi nu mai sunt. Gloria idealului nostru implint — ei n'o împărtășesc cu noi, iar soarele României Mari, lor doar glia le-o sărută, glia strămoșască sub care dorm ei, eroii noștri, cari și-au dat sângele și viața pentru cauza noastră dreaptă. La acești eroi căzuți pe câmpul de luptă, nu e destul numai, să ne gândim cu pietate, ci trebuie să ne aducem aminte, că avem de implinit și o sfântă datorință. Din mormintele lor, ei cer milă, ne cer dragoste și caritate, pentru orfanii lor rămași pe drumuri.

Ar putea oare să spună o mamă, ce simte inima ei, numai la gândul, că copilul ei drag, pe care azi îl strânge la sân și îl alină cu tot focul iubirii sale de mamă — mâne 'l-ar ajunge o nenorocire, l-ar pierde? Câți din acei ostași căzuți pentru patrie, în agonie, în clipa morții, vor fi chemat cu glasul stâns numele dragilor săi copii de acasă, pe cari nu-i era dat să-i mai vadă, — și această durere — la câți din ei va fi lungit chinurile agoniei. Azi, acești dragi ai ostașilor căzuți, cutreeră ulițele satelor

noastre, flămânzi și goi, cerșindu-și codrul de pâne. Nu numai că le lipsește iubirea părintească, dar sunt lipsiți absolut de tot ce ar contribui la dezvoltarea lor fizică și sufletească, și sunt espuși la fel de fel de nenorociri.

Cât ar fi de frumos, când acești orfani, ar fi adunați și ocrotiți într'un cămin cald, într'un azil, unde pe lângă hrană și îngrijire să capete și educație, instrucția necesară, spre a face din ei oameni folositori societății, oameni harnici, oameni muncitori, de cari țara noastră are mare lipsă. Cât ar fi de sublim, ca îndeosebi acele dintre dv. cari poartă și frumosul nume de „mamă” și cari au fericirea de a-și vedea copilașii totdeauna în jurul lor — să-și reverse o parte din iubirea lor de mamă și asupra acelor nenorociți, pe cari soarta i-a lipsit de tot ce aveau mai scump pe pământ. Lăsându-le numai mizeria.

Spunându-vă acestea, întrevăd în gând toată viața internă a unui asemenea azil de orfani, care a luat ființă sub ochii mei, în anul 1917 în Moldova. S'a înființat în conacul moșiei unui boier Moldovean, care a oferit cu multă plăcere localul, împreună cu o grădină mare. Societatea Ocrotirea Orfanilor de Război, prin membrele sale a adunat perne, covoare, ștergare, cămăși, bucățele de pânză, de pe la țărani. Haine, s'au confecționat din pestavul și rămășițele hainelor militare uzate — pentru băieți, iar pentru fetițe s'au cusut din stofă — flanelă sau pânză. Proprietarii mari ne donau alimente — pe lângă cele ce se primeau lunar dela direcția aprovizionării. Tot aranjamentul intern a fost făcut din obiecte colectate din comune — afară de mobilier. Sătenii au dat cu mare bunăvoință, fiecare ce a avut, după putință. De asemenea aveam asigurat tot concursul prefecturii în ce privesc cheltuelile materiale — precum și ajutorul administrațiilor de plasă și primăriile comunale.

Am pregătit localul pentru 60 de orfani cari i-am primit în cămin nu cu petiții, nu cu certificate, ci trimiși de primarii satelor, aleși dintre acei, cari erau în mizerie mai mare. — Au sosit copiii. Eu care am văzut acest trist convoi, nu'l voi uita nici odată, dar ca să vă pot descrie, să vă fac o iconă fidelă a celei mai negre mizerii ce am văzut vre-o dată, nu-mi este posibil. Inchipuiți-vă, câte 8—10 copii într'un car, slabi, goi aproape, îmbrăcați în zdrențe, cu părul lung nepieptănat — trâmă-

rând și plângând de frig, căci era în luna Decembre, iar în urma carălor, câteva mătuși bătrâne, bumici s'au rude a orfanilor — jelindu-se morțește — căci nu înțelegeu ce voim să facem cu acești copii. — După ce s'au încălzit li-s'a făcut bine, s'au tuns și îmbrăcat în haine curate de ale orfelinatului. — zdrențelor s'a dat foc — și pe urmă s'au dus copii în camere curate, încălzite și îmbrăcate țărănește, cei sănătoși de-oparta — cei presupuși bolnavi izolați. În acest orfelinat nu s'a avut în vedere numai fericirea copiilor sănătoși. S'au adus copii dela cea mai fragedă vârstă, dela 2 ani în sus, — câte 3 și 4 frați dintr'o casă, fără a fi refuzați cei slabi sau bolnavi, aceștia erau separați și puși sub îngrijire medicală. În luna Decembre orfelinatul acesta a luat ființă, iar la venirea primăverii, am avut plăcerea să văd toți copiii sănătoși, grași și voioși, transformați cu totul în urma educației ce li s'a dat.

Câți din acești copii nu ar fi căzut jertfă boalelor, și câți din ei nu ar fi murit poate fără această îngrijire? Câte nu ași putea spune de acești orfani, în mijlocul cărora am petrecut un an de zile, urmărind zi de zi toate mișcările lor. Pentru copii sub vârsta de 7 ani, funcționa o grădină de copii, iar cei în vârstă de școală erau instruiți și ei. Timpul liber i-l petreceau lucrând în grădină, sau îngrijând de vaci, porci, păsări, adică de gospodăria casei. Fetițele îngrijeau singure de toată curățenia casei — și era o curățenie exemplară — deși cea mai mare dintre fetițe nu avea mai mult de 11 ani. Lucrau toți în această casă, dela cel mai mare — până la cel mai mic, după putere fiecare, ca și albinele. În sărbători, când bunicele sau mătușele lor veneau să-i vadă, nu-i mai jăleau morțește, ci-și făceau cruce cu mirare, văzând copilașii transformați și familiarizați cu noul mediu. Mi-aduc aminte, de vizita unui sătean, fost ostaș, pe care'l credeam mort, și acărui 3 copilași primăria i-a trimis la orfelinat ca orfani și de mamă și de tată. A fost o greșală, căci acest om nu era mort — ci prisioner, iar când s'a reîntors din Turcia — a venit trimis de primăria comunei sale să-și caute copii. Atunci, mi-a fost datsă văd un părinte de copii plângând ou hohot, și după ce și-a îmbrățișat copiii, nu găsea cuvinte destule, să ne mulțumească, pentru grija ce am dat copiilor lui. Recunoștința acestui om m'a impresionat adânc, și mă gândeam la acei, cari poate din cer ne binecu-

vântă pentru această operă de caritate.

Câtă suferință se poate alina și cât bine se poate face cu puțină bunăvoință. E destul să voim, și toate se pot face. Nu trebuie să așteptăm totul dela Stat, acesta are și el destule chestiuni de rezolvat, și până când va putea veni Statul să dea un ajutor mai real acestor orfani, mulți din ei nu vor mai fi în viață. De acea se cere cu stăruință azi pretutindeni, și se impune inițiativa particulară. Mai trebuie să se aibă în vedere copii mici dela 2 ani în sus, aceștia au cea mai mare lipsă de ajutorul nostru, viața plâpândă a acestora — mai ușor se poate stânge, deaia nu o vom îngriji. — Noi pe aci nu avem orfelinate, iar cel din Blaj, nu primește — după statute — decât copii dela 6 ani în sus. În grija cui rămân cei mici?

În această localitate încă s'ar putea înființa un asemenea azil, să se mai indulcească soarta acestor bieți copii, și vă asigur, că toată munca ce veți depune, toate jertfele ce veți aduce, vor fi ușoare și plăcute, când veți vedea mulțumirea din ochii orfanilor. Interesul ce veți depune pentru acești copii, va fi bine primit și răsplătit de D-zeu, căci faptele de caritate, sunt singura comoară a noastră ce o putem lua cu noi de pe acest pământ, și care ne va însoți dincolo de mormânt.

Aceasta va fi o frumoasă răsplată, ce vom da-o vitejilor noștri ostași căzuți în război, cari prin sângele și viața lor ne-au răscumpărat liniștea și fericirea noastră și a copiilor noștri în viitor.

Noua episcopie ortodoxă rom. a Clujului.

În 4 Sept. s'a ținut la Cluj prima ședință a consistorului plenar al noiei episcopii ortodoxe. După invocarea Spiritului Sfânt, asesorul Nicolae Ivan salută membrii și în o cuvântare înălțătoare arată însemnătatea zilei pentru biserică și neam.

La ședință, ținută în cancelaria oficiului protopopesic, sunt prezenți 22 asesori, absenți 7. Asesorii prezenți fac jurământul. S'au ales funcționarii noului consistor: Referent școlar: pr. Dr. Sebastian Stanca, referent în senatul episcopesc: pr. Pompeiu Morușoa, secretar consistorial: pr. Virgil Nistor, cassar: Ion Herman, controlor: Anton Mandeal, juriseconsult: Dr. Alex. Dragomir, arhivar: Aurel Todoruț. Se hotărăște, ca consistorul cel mult cu 1 Oct. st. v. să-și înceapă activitatea.

S'au adus mai multe hotăriri privitor la organizarea Consistorului, la alegerea deputaților sinodali, la edarea unei gazete oficiale. Cea mai însemnată hotărâre este însă, ca să se pornească o intensivă propagandă religioasă după un plan sistematic, care să contrabalanseze diferitele secte, ce prind teren. Consistorul are să înceapă propaganda încă în toamna aceasta. După ce președintele face cunoscut rezultatul colectei pentru biserica catedrală din Cluj — 50.000 cor. Se încredințează consistorul cu continuarea colectei, ședința se ridică.

Colecta pentru Orfelinatul din Blaj.

Colecta făcută în parohia Blajului după amiaza zilei de Sântă-Maria mare — 28 Aug. a. c. — în favorul Orfelinatului

român gr.-cat. din Blaj a fost de 2528 coroane. Afară de această sumă s'a colectat și 500 chlgr. cucuruz și 100 bucăți ouă.

Acest rezultat îmbucurător să atribuie doamnelor: *Livia C. Domșa, Gisella Vilt n. Turcu, Cornelia Moldovanu* și domnișoarelor: *Maria Darvas, Mărioara Manu și Emilia Fodor*, cari cu toată bunăvoința și-au dat prețiosul concurs umblând din casă în casă pentru colectarea de oferte caritative pe seama băieților și fetițelor adăpostiți în Orfelinatul nostru din Blaj.

În numele micilor orfani aduc celea mai sincere mulțumite atât generoșilor dăruitori cât și neobositelor colectante.

Blaj, 5 Septembrie 1919.

p. Oficiul parohial:
Vasile Moldovan,
capelan.

Informațiuni.

— **Dr. T. Mihali** a declarat unui redactor al *»Daciei«*, că e de lipsă un guvern de coaliție și că situația externă e dependentă de cea internă.

— **Modificarea Cenzurei.** Din sursă guvernamentală ziarurile au fost vestite, că în cursul săptămânii viitoare Cenzura va fi modificată în sensul, că nuse vor mai cenzura decât exclusiv știrile militare.

— **Noua mișcare în diplomatie** — *»Monitorul Oficial«* publică decretul pentru numirea d-lui Derussi ca ministru al României la Berna, în locul d-lui Păcleanu, care trece în aceeași calitate la Stocholm.

— **Ciocniri sângeroase între Sârbi și Muntenegri.** — Se anunță din Antivari la Roma: Un detașament sârbesc care a înaintat până aproape de Scutari, a avut o luptă sângeroasă cu populațiunea muntenegreană care s'a opus înaintării. Lupta a durat toată ziua și au căzut mulți morți și răniți de ambele părți. Spre seară trupele sârbești au fost silit să se retragă ne mai putând rezista focului ucigător al muntenegrenilor. — (Ag. Dacia).

— **Trupele austriece înaintază în Ungaria.** — Se comunică din Viena: Trupele austriece au trecut alaltăeri granița ungară, spre a ocupa cele 370 comune ungare de vest destinate a se alipi Austriei germane după hotărârea conferinței de pace. Guvernul austriac a fost îndrumat la această măsură din cauza ciocnirilor zilnice,

cari au loc între populațiune și jandarmii sau gărzile naționale maghiare. Trupele austriece au fost întâmpinate cu mare entuziasm. Nici o ciocnire n'a avut loc între trupele austriece și ungurești. (Ag. Dacia).

— **Ungurii din America** luptă și ei cu toate mijloacele împotriva noastră, după cum scrie ziarul *»America«*. Și lupta aceasta e încoronată de succes, pentru că nu numai în ziare ca *»Springfield Republican«*, ci chiar și în *Senatul american* se aud tot mai multe voci împotriva noastră. Videant deci consules!

— **Noul accelerat București-Iași-Cernăuți.** — Direcțiunea C. F. R. a hotărât în mod definitiv ca printre primele accelerate ce se vor înființa la 15 Septembrie să fie acceleratul București-Iași-Cernăuți și Iași-Galați.

— **O manifestație de simpatie în Camera franceză pentru România.** *»Excelsior«* semnalează manifestația spontană de simpatie ce s'a făcut României în Camera franceză cu ocazia unui important discurs rostit de Franklin-Bouillon.

— **O nouă tipografie românească în Cluj.** Dr. Sebastian Bornemisa, fostul redactor al *»Patriei«* a înființat în Cluj, strada Deák Ferenc Nr. 4., o nouă tipografie românească. Recomandăm și noi cu toată căldura noua tipografie tuturor românilor de bine.

— **Când se vor termina lucrările Conferinței.** *»Le Journal«* făcând socoteala trata-

tivelor ce mai sunt de urmat, prevede, că lucrările conferinței vor mai dura și în timpul acestei toamne, până la sfârșitul iernei chiar. Poate că abia la primăvară își va sfârși opera și atunci desigur se va gândi să o încoroneze, lansând convocări pentru cea dintâi adunare a Societății națunilor.

— **Expresul »Simplon«** a fost iarăși jefuit, acum nu mai știm a cătea oră, pe teritoriul jugo-slav. În gări bandiți și soldați-bandiți au intrat în vagoane și cu revolverele întinse au prădat călătorii. Bagajele din vre-o două vagoane și aproape întreaga lingeerie a companiei *»Wagon-Lits«* au fost furate. S'au făcut intervențiuni pentru schimbarea itinerarului, trenul urmând să treacă prin Austria-germană și Budapesta.

— **»Mântuirea«** cotidian național evreesc din București, are un aviz pentru dl Iorga, în care afirmă în urma unei știri luată din *»Temps«* după *»Univers israelite«*, că Bela Kuhn nu este de origine judaică, ci este fiul unui notar rural din Transilvania, creștin, și că numără în familie un unchiu arhiepiscop al Transilvaniei.

Să ne dea voie *»Mântuirea«* să afirmăm și noi din nou, că tatăl lui Bela Kuhn este jidan get-bet, pe care-l cunoaștem foarte bine; drept e că este și notar rural. Că ar avea un unchiu arhiepiscop al Transilvaniei nu stă, pentru că arhiepiscopi ai Transilvaniei sunt numai doi și acela român, iar episcopul catolic al Transilvaniei, Majláth Gustav Károly, nu este rudenie cu Bela Kuhn.

Înzădar vă apărați deci de Bela Kuhn; e jidan get-bet și atât.

Despre Tibor Szamuely nu știm cu siguranță dacă e și el jidan. Ne vom interesa însă.

Condițiile de primire în internatul de băieți din Turda.

La 1 Oct. se va deschide pe lângă liceul *»Regele Ferdinand«* din Turda un internat de băieți. Neavând local anumit, internatul va fi așezat provizor în edificiul liceului.

Taxa de întreținere este de 2000 cor., plătită anual în patru rate de câte 500 cor. (la 1 Oct. 1 Dec. 1 Febr. și 1 Maiu). După ce scopul nostru nu este de a face câștig, ci de a întreține bine pe băieți, de aceea, dacă

nu vom putea eși cu taxa pusă, ne rezervăm dreptul de a ridica moderat taxa.

Pe lângă taxa aceasta în bani, împrejurările grele, între cari trăim, ne silesc de a pune și o taxă în naturalii. Fiecare elev are să aducă la an: 3 felde (merțe) grâu, 3 kgr. slănină sau unsoare, 3 kgr. brânză, 5 cupe fasole, 50 oue și 2 mierțe crumpene.

Fiecare elev va avea să aducă cu sine: cel puțin 3 rânduri de schimburi, haine de pat (1 saltea sau străjac, 1 perină, 1 țel sau plapomă, 1 invelitoare de pat), recvizite de masă (1 cuțit, 1 furcuță, 1 lingură, 2 farfurii, 1 pahar, 3 servete sau merindări), perii de ghete, 2 ștergare și un cufăr sau ladă cu incuetoare bună.

Pe fiecare bucată de haină să fie cusut numele elevului.

Turda, 1 Sept. 1919.

Direcțiunea liceului.

Aviz.

Aducem la cunoștință, că în curând, vom avea grâu de semăntă și tot feliul de fărinuri. Doritorii de a le avea, să-și anunțe cvantul necesar spre a ne putea orienta când facem comanda.

»Plugarul«

Societate economică comercială.
(88) 2-3.

La subsemnata societate se primesc pe lângă condiții favorabile

2 învățăcei cu cel puțin 2 clase gimnaziale sau reale și o calfă de branșa băcăniei.

»CONSUM«

(80) 4-6 soc. comercială pe acții.

Aviz.

Un teren de 5 $\frac{1}{2}$ jughere, îngrădit cu gard viu, din care 3 $\frac{1}{2}$ jughere vie, în cea mai bună condiție, și constătoare din celea mai nobile soiuri de vițe, restul plantație de pomi roditori, foișor (filigorie), scaldă, o garnitură de salon și alte mobile — se află de vânzare pe teritoriul comunei Blaj.

Se vinde din mână liberă.

Informații se dau în librăria seminarială. (89) 2-3.

Numărul cenzurat de: AUGUSTIN POPA.

Director: ALEXANDRU CIURA.

Redactor: Ovidiu Hulea.